

POSTANOWIENIE

Dnia 5 maja 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Stanisław Dąbrowski (sprawozdawca)

SSN Elżbieta Skowrońska-Bocian

w sprawie z wniosku (...) W.(...) Spółki z o. o. z/s w S.

o wykreślenie z rejestru,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 5 maja 2005 r.,
kasacji wnioskodawcy od postanowienia Sądu Okręgowego w G. z dnia 9 kwietnia 2004
r., sygn. akt IX Ga (...),

oddala kasację.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy w G. postanowieniem z dnia 23 lutego 2004 r. odmówił dokonania wpisu: wykreślenia W.(...) Spółki z o. o. w S. z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego.

W uzasadnieniu wskazano, że rozpoznając wniosek sąd rejestrowy bada czy dołączone do wniosku dokumenty są zgodne pod względem treści i formy z przepisami prawa (art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, Dz. U. z 2001 r. Nr 17, poz. 209 ze zm.). Art. 279 k.s.h. stanowi, że likwidatorzy powinni ogłosić o rozwiązaniu spółki i otwarciu likwidacji, wzywając wierzycieli do zgłoszenia ich wierzytelności w terminie trzech miesięcy od tego ogłoszenia. Stosownie do art. 5 § 3 k.s.h. wymagane przez prawo ogłoszenia pochodzące od spółki są publikowane w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, chyba że ustawa stanowi inaczej. Umowa spółki albo statut może nałożyć obowiązek ogłoszenia również w inny sposób. Zgodnie zaś z

art. 288 § 1 k.s.h. po zakończeniu likwidacji i po zatwierdzeniu przez zgromadzenie wspólników sprawozdania finansowego na dzień zakończenia likwidacji (sprawozdanie likwidacyjne), likwidatorzy powinni ogłosić w siedzibie spółki to sprawozdanie i złożyć je sądowi rejestrowanemu z jednoczesnym złożeniem wniosku o wykreślenie spółki z rejestru.

Wcześniejszym postanowieniem z dnia 14 lutego 2003 r. Sąd zobowiązał wnioskodawcę do usunięcia przeszkody do dokonania wpisu w terminie 14 dni pod rygorem odmowy dokonania wpisu poprzez przedłożenie dowodu ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym wezwania wierzycieli do zgłaszania wierzytelności i oświadczenia likwidatora o ogłoszeniu w siedzibie spółki sprawozdania likwidacyjnego. W dniu 22 maja 2003 r. ponownie wezwano wnioskodawcę do złożenia stosownych dokumentów. Wnioskodawca nie wykonał nałożonego na niego obowiązku.

Wymienione na wstępie postanowienie W.(...) Spółka z o. o. zaskarżyła apelacją. Sąd Okręgowy w G. postanowieniem z dnia 9 kwietnia 2004 r. oddalił apelację.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd pierwszej instancji zasadnie uznał, że dokonując wykreślenia z Krajowego Rejestru Sądowego w oparciu o treść art. 23 ustawy z dnia 23 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym ma obowiązek zbadać okoliczności wskazane w treści art. 279 k.s.h. i art. 288 k.s.h. Celem art. 279 k.s.h. jest ochrona wierzycieli. Natomiast badanie okoliczności wskazanych w treści art. 288 k.s.h. zmierza do ustalenia, czy w spółce nie ma jakiegokolwiek majątku, który mógłby być podzielony między wspólników.

Bezspornym jest, że skarżący nie dołączył dokumentów żądanych przez Sąd, tj. nie przedłożył dowodu dokonania obwieszczenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym wezwania wierzycieli do zgłaszania wierzytelności i oświadczenia likwidatora o ogłoszeniu w siedzibie spółki sprawozdania likwidacyjnego.

Sąd rejestrowy wydaje postanowienie o wykreśleniu spółki z rejestru dopiero po sprawdzeniu czy likwidacja została prawidłowo przeprowadzona. Po ogłoszeniu sprawozdania likwidacyjnego, likwidatorzy zgłaszają je do sądu rejestrowego, z jednoczesnym wnioskiem o wykreślenie spółki z rejestru. Orzeczenie sądu w tym zakresie ma charakter konstytutywny, bowiem z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia o wykreśleniu spółki z rejestru – rozwiązanie spółki staje się w pełni skuteczne wobec osób trzecich.

W kasacji od postanowienia Sądu Okręgowego wnioskodawca zarzucał naruszenie prawa materialnego: a mianowicie art. 23 ustawy z dnia 23 sierpnia 1997 r. o

Krajowym Rejestrze Sądowym, poprzez błędną jego wykładnię, polegającą na przyjęciu, że przepis ten nakłada na sąd rejestrowy obowiązek badania okoliczności wskazanych w treści art. 279 k.s.h. i art. 288 k.s.h. oraz naruszenie przepisów postępowania, polegające na uchybieniu wymogom art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nie ustosunkowanie się do zarzutów apelacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121, poz. 769 ze zm.) określona została kompetencja sądu rejestrowego do badania czy dołączone do wniosku dokumenty są zgodne pod względem formy i treści z przepisami prawa. Zatem, sąd rejestrowy ma obowiązek zarówno formalnego jak i merytorycznego badania dokumentów. W omawianym przepisie nie wskazano jakie dokumenty podlegają badaniu. Nie ulega jednakże wątpliwości, że sąd rejestrowy rozpoznając wniosek o wykreślenie spółki z rejestru nie może ograniczyć się do stwierdzenia, że likwidatorzy przedłożyli zgromadzeniu wspólników sprawozdanie likwidacyjne, oraz że je zgromadzenie wspólników zatwierdziło, lecz ma także badać, czy można uznać likwidację za ukończoną.

Przepis art. 279 k.s.h. nakłada na likwidatorów obowiązek ogłoszenia o rozwiązaniu spółki i otwarciu likwidacji oraz wezwaniu wierzycieli do zgłaszania ich wierzytelności w terminie trzech miesięcy od dnia tego ogłoszenia. Z kolei z art. 288 § 1 k.s.h. wynika obowiązek likwidatorów ogłoszenia w siedzibie spółki sprawozdania likwidacyjnego. Trafnie Sąd Okręgowy zauważył, że pierwszy z wymienionych przepisów ma na celu ochronę wierzycieli, drugi zaś ułatwia ustalenie czy nie pozostał w spółce jakikolwiek majątek, który mógłby zostać podzielony przez wspólników.

Obowiązki likwidatorów nałożone na nich w art. 279 k.s.h. i art. 288 § 1 k.s.h. mają charakter podstawowy. Bez wykonania określonych w tych przepisach czynności trudno w ogóle mówić o przeprowadzeniu likwidacji spółki. Dlatego sąd rejestrowy może i powinien żądać, przed wykreśleniem z rejestru, dokumentów potwierdzających wykonanie przez likwidatorów obowiązków spoczywających na nich z mocy art. 279 k.s.h. i art. 288 § 1 k.s.h. Należy zauważyć, że nie ma innej możliwości skutecznej kontroli prawidłowości postępowania likwidacyjnego.

Wbrew zarzutom kasacji Sąd Okręgowy odniósł się do zarzutu apelacji błędnej wykładni art. 23 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym przez Sąd Rejonowy, uznając ten zarzut za bezzasadny i swoje stanowisko należycie uzasadnił.

Z powyższych względów na mocy art. 393¹² k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.